

УДК 636.15

Ю. Будна

В. Олексій

О. Янч

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

Науковий керівник: Л. Малиута, докт.екон.наук, проф.

ЕКОНОМІЧНІ ПЕРЕВАГИ УПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ПРАКТИК СТАЛОГО РОЗВИТКУ ГОТЕЛІВ У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ІНДУСТРІЇ 5.0

Y. Budna

V. K. Oleksii

O. Yanch

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

Scientific supervisor: L. Maliuta, Dr Sc (Economics), Prof.

ECONOMIC BENEFITS OF IMPLEMENTING MODERN PRACTICES OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF HOTELS IN THE CONTEXT OF FORMATION OF INDUSTRY 5.0

У рамках реалізації нової парадигми забезпечення гармонійного розвитку суспільства важлива роль відводиться екологічній складовій. При цьому у контексті сталого розвитку та імплементації ключових положень індустрії 5.0, коли мова йде про стійкість ланцюгів та екосистем, виникла необхідність у формуванні економіки нового типу – «зеленої». Дана проблематика черпає витoki із попередніх досліджень сучасних науковців нашого університету, зокрема Л. Малиоти, Л. Мельник, Р. Шерстюка та ін. [8; 9] наукової школи Б. Андрушківа. Однак в сучасних умовах її акцент зміщується від промислового виробництва до сфери послуг, зокрема готельного бізнесу, який є об'єктом наших останніх досліджень [10-11].

Аналізуючи сучасні зарубіжні дослідження із даної проблематики [1-7] бачимо, що готелі, які впроваджують екологічно чисті бізнес-практики та заходи сталого розвитку, що зазвичай називають «зеленими», можуть досягти значної економії коштів та отримати ширші економічні вигоди. Як екологічний імператив і розумна бізнес-стратегія, готелі мають переконливі стимули інтегрувати «зелені» принципи у свою діяльність.

Однією з найперших фінансових вигод є зменшення витрат на комунальні послуги. Прості зміни, такі як встановлення водопровідних кранів з низькою витратою води, розміщення датчиків присутності на освітлювальних приладах та системах опалення, вентиляції та кондиціонування, а також впровадження програм повторного використання білизни/рушників, можуть призвести до значного скорочення споживання води та енергії [4]. Окрім того, виробництво відновлюваної енергії на місці за допомогою сонячних панелей або вітряків може захистити готелі від стрибків тарифів на комунальні послуги.

Стале управління закупівлями та ланцюгами поставок також дозволяє готелям отримувати значну економію. Місцеві та органічні продукти харчування дозволяють повернути більше коштів у громаду. Пошук оптових постачальників, орієнтованих на найкращі екологічні практики, гарантує, що об'єкти, якими облаштовується готель, будуть економічно ефективними протягом усього їхнього життєвого циклу. Організатори конференцій, заходів і туристичні бюро активно шукають місця для проведення заходів, які дотримуються принципів сталого розвитку.

Сталі практики гостинності також сприяють підвищенню ефективності у сфері споживання та відходів. Відмова від зайвої постільної білизни дозволяє заощадити на пранні, а також зменшити потреби у воді та миючих засобах. Програми управління харчовими відходами, такі як моніторинг надлишків на шведському столі та повторне використання

інгредієнтів, що не були подані на стіл, дозволяють оптимізувати закупівлі та зменшити кількість сміття. Комплексна переробка та компостування максимізує дохід від вторинної сировини.

Існують також переваги в продуктивності праці. Доведено, що проєктування об'єктів з достатнім природним освітленням, циркуляцією свіжого повітря та доступом до зелених насаджень покращує здоров'я працівників, їхню задоволеність робочим місцем та рівень утримання кадрів [1]. Фізичний простір, в якому персонал працює щодня, впливає на якість їхнього життя, мотивацію та гордість за свого роботодавця [7].

Нарешті, у контексті формування індустрії 5.0, екологічні готелі можуть встановлювати помірні цінові надбавки та приваблювати зростаючі сегменти екосвідомих туристів і ділових мандрівників. Це може стимулювати місцеве економічне зростання, оскільки витрати відвідувачів циркулюють через регіональну економіку. Це також формує доброзичливе ставлення, узгоджуючи об'єкти нерухомості з переважаючими соціальними цінностями, пов'язаними з дбайливим ставленням до довкілля.

Дослідження показало, що гості обирають екологічні готелі за однаковими або трохи вищими цінами порівняно з менш сталими аналогами. Маркетингова стійкість допомагає об'єктам виділятися серед екологічно свідомих мандрівників, які готові платити більше, щоб привести витрати на готель у відповідність до цінностей [6].

Підсумовуючи, можна сказати, що «зелені» готелі вимагають певних початкових інвестицій, але позиціонування себе на передньому краї тенденцій сталого розвитку має здоровий бізнес-сенса завдяки економії витрат, ринковим перевагам, вмотивованим працівникам і підтримці громади [2].

Економічні вигоди чітко показують, що екологічно відповідальні готелі також є фінансово відповідальними для власників, інвесторів та місцевої економіки [5].

Отже, можна зазначити, що готелі, що впроваджують екологічно чисті бізнес-практики та заходи сталого розвитку, виявляються не лише відповідальними у сфері екології, але й ефективними з економічної точки зору. Ця позитивна динаміка взаємодії екологічних та економічних аспектів гостинності підкреслює важливість інтеграції сталого розвитку у формуванні сучасних тенденції та інноваційних стратегій розвитку готельного бізнесу [10] у контексті формування індустрії 5.0. Адже її пріоритетами є перехід до сталої економіки та можливості введення і використання ключових індикаторів, що показують для кожної галузевої екосистеми прогрес в досягненні стійкості, процвітання та сталості.

Література

1. Amanjeet Singh, Matt Syal, Sue C. Grady, Sinem Korkmaz. Effects of Green Buildings on Employee Health and Productivity. *American Journal of Public Health*. 2010. No. 9. P. 1665-1668. URL: <https://doi.org/10.2105/AJPH.2009.180687>
2. Butler, J. The Compelling “Hard Case” for “Green” Hotel Development. *Cornell Hospitality Quarterly*. 2008. No. 49. P. 234 - 244. URL: <https://doi.org/10.1177/1938965508322174>
3. Fukey, L., & Issac, S. Connect among Green, Sustainability and Hotel Industry: A Prospective Simulation Study. World Academy of Science, Engineering and Technology. *International Journal of Social, Behavioral, Educational, Economic, Business and Industrial Engineering*. 2014. No 8. P. 296-312.
4. Han, H., Lee, J., Trang, H., & Kim, W. Water conservation and waste reduction management for increasing guest loyalty and green hotel practices. *International Journal of Hospitality Management*. 2018. URL: <https://doi.org/10.1016/J.IJHM.2018.03.012>
5. Jones, P., Hillier, D., & Comfort, D. Sustainability in the global hotel industry. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*. 2014. No. 26. P. 5-17. URL: <https://doi.org/10.1108/IJCHM-10-2012-0180>
6. Kang, K., Stein, L., Heo, C., & Lee, S. Consumers' willingness to pay for green initiatives of the hotel industry. *International Journal of Hospitality Management*. 2012. No. 31. P. 564-572. URL: <https://doi.org/10.1016/J.IJHM.2011.08.001>

7. Kim, Y., Kim, W., Choi, H., & Phetvaroon, K. The effect of green human resource management on hotel employees' eco-friendly behavior and environmental performance. *International Journal of Hospitality Management*. 2019. URL: <https://doi.org/10.1016/J.IJHM.2018.04.007>
8. Малюта Л.Я., Мельник Л.М. Інструменти екологічно зорієнтованого управління підприємством *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2013. Вип. 2 (9). С. 178-187. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2013/13mlmzup.pdf>.
9. Малюта Л.Я., Мельник Л.М. Екологічний імператив забезпечення економічної безпеки в контексті сталого розвитку суспільства. *Галицький економічний вісник*. Тернопіль : ТНТУ, 2014. Том 44. № 1. С. 21-29.
10. Малюта Л. Я., Катола М.Р. Сучасні тенденції та інноваційні стратегії розвитку готельного бізнесу. *Матеріали II Міжнародної науковопрактичної конференції «Світові досягнення і сучасні тенденції розвитку туризму та готельно-ресторанного господарства»* (м. Запоріжжя, 10 листопада 2023 р.). Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2023. 1268 с. С.968-970.
11. Шерстюк Р.П. Наукова школа Богдана Андрушківа: феномен, віхи, досягнення, філософія. Тернопіль, 2023. 310с.